

ประสิทธิผลของการใช้กิจกรรม AIC เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้
การปรับปรุงบริการและการสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง
โรงพยาบาลเสนาและชุมชน : กรณีศึกษา

อภินันท์นาการ
จาก
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาลักสูตร
ปรัชญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์)
สาขาวิชาเอกสุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2545

ISBN 974-04-1606-3

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

Copyright by Mahidol University

วพ
ป 784 ป
2545
ค. 2

4037227 PHPH/M : สาขาวิชาเอก : สุขศึกษาและพฤติกรรมศาสตร์; วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร)

คำสำคัญ : กระบวนการ AIC / แนวคิดเรื่องโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ / แนวคิดเรื่อง
โรงพยาบาลคุณภาพ / หญิงตั้งครรภ์และหลังคลอด

เบญจมาศ ประไพพงษ์ : ประสิทธิผลของการใช้กิจกรรม AIC เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ การปรับปรุงบริการ และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงพยาบาลเสนาและชุมชน : กรณีศึกษา (THE EFFECTIVENESS OF APPRECIATE INFLUENCE CONTROL ACTIVITIES IN PROMOTING LEARNING AND IMPROVING SERVICES AND LINKAGES BETWEEN SENA HOSPITAL AND THE COMMUNITY : CASE STUDY) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : ชะนวนทอง ชนสุกาญจน์, Dr.P.H., สุรีย์ จันทน์ โมลี, ส.ค., นิรัตน์ อิมามิ, Ph.D., อรณัฐ ภาชีน, Dr.P.H. 194 หน้า ISBN.974-04-1606-3

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการใช้กิจกรรม AIC เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ การปรับปรุงบริการ และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงพยาบาลเสนาและชุมชน โดยใช้โปรแกรมส่งเสริมสุขภาพสำหรับหญิงตั้งครรภ์และหลังคลอด ตามแนวคิดเรื่องโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพของเวียนนา โมเดล เรื่องการเชื่อมโยงระหว่างโรงพยาบาลกับชุมชน และโรงพยาบาลคุณภาพ มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินการส่งเสริมสุขภาพในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของครอบครัวและเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาล สถานีอนามัย ในการส่งเสริมพฤติกรรมดูแลเด็กใน 3 เดือนแรก ใช้กระบวนการ AIC กระตุ้นการมีส่วนร่วมของหญิงตั้งครรภ์และครอบครัว มีการให้ข้อมูลในทางบวก เพื่อให้สมาชิกจินตนาการอนาคต แล้วจึงนำข้อมูลในปัจจุบันมาเปรียบเทียบและคิดวางแผน แต่เพื่อปรับให้เหมาะกับระบบบริการของโรงพยาบาล จึงจัดให้มีการให้ข้อมูล การจินตนาการ การวิเคราะห์และการวางแผน โดยใช้การพบกันเป็นระยะตามระบบนัดของคลินิกฝากครรภ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นหญิงตั้งครรภ์แรกอายุ 18 - 35 ปี โรงพยาบาลเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และโรงพยาบาลพระนครศรีอยุธยา แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มเปรียบเทียบกลุ่มละ 40 คน ใช้ระยะเวลาศึกษา 1 ปี 4 เดือน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม

ผลการวิจัยพบว่าโปรแกรมส่งเสริมสุขภาพช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในหญิงตั้งครรภ์และหลังคลอดกลุ่มทดลองในด้านความรู้ในการทำกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ ความพึงพอใจในการใช้บริการ ความรู้สึกที่ดีในการส่งเสริมสุขภาพ การปฏิบัติตนในการส่งเสริมสุขภาพ การเลี้ยงดูและส่งเสริมสุขภาพ บุตร 3 เดือนแรก ในเรื่องอาหารเสริม พัฒนาการ และการใช้บริการสาธารณสุข สูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าโปรแกรมส่งเสริมสุขภาพสำหรับหญิงตั้งครรภ์และหลังคลอดมีประสิทธิผลสามารถเปลี่ยนแปลงความรู้ ความพึงพอใจ ความรู้สึกที่ดีต่อการปฏิบัติตนในการส่งเสริมสุขภาพ และการใช้บริการสาธารณสุขได้ และส่งเสริมการเรียนรู้ การปรับปรุงบริการ และสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างความสัมพันธ์ที่ระหว่างเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลสถานีอนามัยและชุมชน จึงเห็นสมควรเสนอแนะให้นำไปประยุกต์ใช้กับหญิงตั้งครรภ์และหลังคลอด โรงพยาบาลอื่นๆ ต่อไป

4037227 PHPH/M : MAJOR : HEALTH EDUCATION AND BEHAVIORAL SCIENCES;
M.Sc. (PUBLIC HEALTH)

KEY WORDS : APPRECIATE INFLUENCE CONTROL (AIC)/HEALTH PROMOTING
HOSPITAL / QUALITY HOSPITAL / PREGNANT WOMAN

BENJAMAS PRAPAIPONG : THE EFFECTIVENESS OF APPRECIATE INFLUENCE
CONTROL (AIC) ACTIVITIES IN PROMOTING LEARNING AND IMPROVING SERVICES AND
LINKAGES BETWEEN SENA HOSPITAL AND THE COMMUNITY : A CASE STUDY. THESIS
ADVISORS : CHANUANTONG TANASUGARN, Dr.P.H., SUREE CHANTARAMOREE , Dr.P.H.,
NIRAT IMAMEE ,Ph.D., ORANUT PACHEUN, Dr.P.H. 194 p. ISBN. 974-04-1606-3

This research was a quasi-experimental research aimed to study the effectiveness of AIC activities in promoting learning, and improving services and linkages between Sena Hospital and the community. This health promoting program was aimed at pregnant women and children in the first three months after birth under the concept of Health Promoting Hospital of Vienna Model. In consideration of the linkages between the hospital and the community, and the quality of the hospital, the program was applied to the health promoting operation for the pregnant group, emphasizing the participation of family and hospital staff and health center staff to promote childcare behavior in the first three months. The sample consisted of first pregnancy women, aged between 18–35 years of Sena Hospital, and Phranakornsriyutthaya Hospital. The samples were divided into 2 groups : the experimental group and the comparison group, and each group had 40 pregnant women. The study period was 1.4 years, and data were collected by using a questionnaire before and after participating in the program.

Results indicated that the Health Promoting Program brought about changes in pregnant women's child caring behavior in the experimental group in view of the knowledge of health promoting activity, the satisfaction of service utilization, and practice for health promotion behavior. The health promotion child caring behavior in the first three months focusing on breast feeding, continuing growth development, and seeking proper public health service was higher than that of the comparison group with statistical significance. In addition, study results revealed that the health promoting program AIC procedure was used for promoting the participation of pregnant women and their family members to think positively on what they wished to have in life for the newborn, and to analyze what existed and how to plan activities to make their wish come true; and with it came stronger and better relationships among the hospital staff, health center staff and the community. Consequently, this research recommends the health promotion program to pregnant women in other hospitals.